

Miljödepartementet,
103 33 Stockholm

Yttrande över Industriutsläppsutredningen, SOU 2011:86

Sammanfattning av yttrandet

Föreningen välkomnar en ändring av MB 16:13 enligt utredningens förslag. Regeln behöver kompletteras med regler för att underlätta för grannar och organisationer att ta del av beslut. Även reglerna för handläggning av anmälningar (C-verksamhet) behöver ändras.

Detta yttrande berör bara förslaget om ändring av miljöbalken 16 kapitlet § 13.

Naturskyddsföreningen i Södermanlands län noterar med stor tillfredsställelse detta förslag. Det är något som vi efterlyst länge. För att ändringen ska få någon praktisk betydelse behövs även regler som underlättar för exempelvis föreningar att få kännedom om myndigheternas beslut. Medlemmarna tar sig knappast tid att regelbundet besöka myndigheterna för att med stöd av offentlighetsprincipen få ta del av aktuella beslut, även om det är bra att den möjligheten finns.

I den nya PBL har införts en regel om kungörande i Post och Inrikes Tidningar (Bolagsverket). Något likande vore kanske lämpligt även för beslut enligt Miljöbalken. Även denna modell behöver förbättras. En idé kan vara att den aktuella platsens koordinater ska anges. Det bör då kunna kopplas till en karttjänst så att en markering syns på kartan. Det bör då också bli möjligt att automatiskt bevaka beslut inom ett geografiskt område eller en cirkel.

Önskvärt vore givetvis att besluten kan läsas direkt via Internet. Många (flertalet?) kommuner lägger ju ut sammanträdesprotokoll på sina hemsidor. Namn på personer brukar då tas bort för att inte bryta mot personuppgiftslagen. Om inte det bedöms var ett rimligt krav att alltid kräva det bör åtminstone beskrivningen av vad besluten gäller bli mer utförliga än vad som nu är brukligt i kungörelserna i PoIT. Ett krav på publicering på kommunens hemsida kan givetvis vara ett alternativ till kungörandet i PoIT. Det bör dock vara samma regler för beslut enligt MB som enligt PBL.

Ett exempel från verkligheten

Miljönämnden i Nyköpings kommun fick 2004 en anmälan enligt miljöbalken om att en skjutbana planerades intill ett Natura 2000-område (fågelskydd).

Miljönämnden utnyttjade klokt nog miljöbalken § 9:6 och beslutade att tillstånd för verksamheten skulle krävas i detta fall trots att den generella regeln säger anmälningsplikt. Skjutbaneintressenten överklagade detta beslut. Länsstyrelsen beslutade i februari 2006 att miljönämndens beslut var riktigt. I november 2006 ansökte intressenten om tillstånd. Efter remissbehandlingen kom länsstyrelsen i december 2008 fram till att regeringen skulle underrättas med hänvisning till miljöbalken kapitel 17 § 3. Regeringen överlät åt Miljöprövningsdelegationen att avgöra frågan.

Naturskyddsföreningen, Gnesta kommun, liksom ett antal hembygdsföreningar samt ett flertal närboende i området har motsatt sig placeringen av skjutbanan. Miljönämnden i Nyköpings kommun har däremot tillstyrkt ansökan. Ärendet har remitterats till bl a Naturvårdsverket, som haft en del synpunkter.

I september 2009 beslutade länsstyrelsens miljöprövningsdelegation att **ge tillstånd** att anlägga och driva skjutbanan under vissa villkor.

Naturskyddsföreningen i Södermanland län överklagade beslutet till miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. I mars 2010 fick föreningen ta del av inkomna yttranden. Särskilt intressant är att länsstyrelsen i sitt yttrande skriver att miljöprövningsdelegationen inte borde ha lämnat tillstånd. Miljödomstolen beslutade den 10 december 2010 att **inte lämna begärt tillstånd**.

Den som vill ta del av besluten kan hitta det mesta på www.naturskyddsforeningen.se. Klicka på Lokala webbplatser och Södermanland.

Hade miljönämnden godtagit den anmälda verksamheten hade Naturskyddsföreningen med nu (och då) gällande regler inte haft rätt att överklaga beslutet. Med tanke på att nämnden tillstyrkte tillstånd är det troligt att det hade blivit resultatet om inte MB 9:6 hade utnyttjats.

Naturskyddsföreningen har sedermera lyckats påverka skjutbaneintressenten att anordna skjutbana på ett mer naturanpassat sätt. Intressenten har valt det tillvägagångssättet och avstått från att få frågan prövad i högsta instans.

Slutsatser som kan dras från exemplet

Regeln om att tillstånd kan krävas i enskilt fall (MB 9:6) bör ändras så att miljönämnd inte bara får utan måste överlämna ärendet till högre instans om det finns risk för påverkan inom ett Natura-2000 eller annat liknande område. Möjligen följer det numera av § 26a i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd men det behöver i så fall bli tydligare. Som framgår av exemplet är det ingen garanti för att naturvårdsintresset beaktas mer men chansen är troligen trots allt större.

Det är mycket viktigt att organisationer kan överklaga även beslut i anmälningsärenden. Efter de ändringar som gjordes i bilagan till förordningen om miljöfarlig

verksamhet och hälsoskydd för några år sedan gäller anmälningsplikt även för verksamheter som innebär betydande störningar (tidigare tillståndspliktiga),

Det behövs ett system för att göra det lättare för grannar och organisationer att ta del av beslut som berör dem.

Andra förslag på regeländringar

Visserligen ska enligt 26 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd ”de statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken skall på lämpligt sätt och i skälig omfattning ges tillfälle att yttra sig över en anmälan”. Trots det förefaller det vara ganska sällsynt att grannar eller naturvårdsorganisationer ges tillfälle att yttra sig inför beslut i anmälningsärenden. Regeln bör ses över och kungörelse krävas åtminstone när det gäller vissa anmälningar som gäller sådant som har avsevärd påverkan på omgivningen. För kungörandet och publicering av underlag utnyttjas lämpligen internet.

Anmälan av markarbeten (berörs kanske inte i utredningen men vi passar på att nämna det ändå)

Slutligen kan nämnas att 28 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd borde ändras så att det inte bara är ”om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa” och heller inte bara att ”vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada” som är anmälningspliktig. Kravet bör istället vara att den som avser att utföra markarbete (av vilket slag det än är) i mark som är eller kan befaras vara förorenad ska anmäla det till tillsynsmyndigheten innan arbetet inleds.

Nuvarande lydelse av 28 § är: Det är förbjudet att utan anmälan till tillsynsmyndigheten vidta en avhjälpandeåtgärd med anledning av en föroreningsskada i ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning enligt 10 kap. miljöbalken, om åtgärden kan medföra ökad risk för spridning eller exponering av föroreningarna och denna risk inte bedöms som ringa.

Enligt beslut av styrelsen för Naturskyddsföreningen i Södermanlands län den 1 mars 2012:

Bo Gustaver
Högvägen 8
611 57 NYKÖPING